

[Domov](#) > ... > [Sprožitev Sodnega Postopka](#) > [Pravna Pomoč](#) > [Latvia](#)

## Pravna pomoč

 Latvija

Vsebino zagotavlja



European Judicial Network  
(in civil and commercial  
matters)

### 1 Kakšni so stroški sodnih postopkov in kdo jih običajno nosi?

V skladu z zakonom o civilnem postopku (*Civilprocesa likums*) stroški sodnega postopka vključujejo:

- I. sodne stroške in
- II. stroške v zvezi s postopkom.

Sodni stroški in stroški v zvezi s postopkom se plačujejo za:

- delno nadomestitev izdatkov, ki državi nastanejo pri financiranju dela sodišč;
- nadomestilo stroškov, ki nastanejo stranki, v prid katere je odločeno s sodno odločbo;
- spodbuditev dolžnikov, da prostovoljno poravnajo svoje obveznosti.

Informacije o tem, kje se lahko plačajo sodni stroški, je mogoče dobiti v sprejemni pisarni vsakega sodišča.

Podredni zahtevek v zvezi z odločitvijo o stroških postopka lahko vloži oseba, ki jo odločitev zadeva.

I. SODNI STROŠKI vključujejo:

- državno takso (*valsts nodeva*);
- upravno takso (*kancelejas nodeva*);
- stroške v zvezi s preučitvijo zadeve.

V skladu s členom 34 zakona o civilnem postopku je treba za vsako tožbo, vloženo pri sodišču, plačati določeno državno takso ne glede na to, ali gre za prvotno ali nasprotno tožbo, vlogo, ki jo v zadevi, ki se že obravnava, vloži tretja oseba z ločenim zahtevkom v zvezi s predmetom spora, vlogo v posebnem postopku sodnega odločanja ali druge vloge, določene v tem členu. V predlogih za razvezo zakonske zveze, če ima vložnik mladoletnega vzdrževanega družinskega člana, sodnik plačilo državne takse odloži ali na prošnjo vložnika dovoli obročno plačilo.

V skladu s členom 38 zakona o civilnem postopku se upravna taksa plača za:

- izdajo verodostojne kopije dokumenta v zadevi in ponovno izdajo sodbe ali odločbe sodišča;
- izdajo potrdila;
- izdajo dvojnika pisnega sklepa o izvršbi;
- potrditev začetka veljavnosti sodne odločbe, če je treba odločbo predložiti tujemu organu;
- vabljenje prič.

V skladu s členom 39 zakona o civilnem postopku stroški v zvezi s postopkom vključujejo:

- zneske, ki se plačajo pričam in izvedencem;
- stroške v zvezi z zaslišanjem prič ali izvedbo pregledov na kraju samem;
- stroške v zvezi z iskanjem nasprotne stranke;

- stroške v zvezi z izvršitvijo sodbe;
- stroške v zvezi z vročanjem, izdajo in prevodom sodnih pozivov in drugih sodnih pisanj;
- stroške objave obvestil v časopisih;
- takse v zvezi s plačilom varščine.

Oprostitev plačila sodnih stroškov:

zakon določa osebe, ki so oproščene plačila sodnih stroškov (člen 43(1) zakona o civilnem postopku), vključno s stranko, ki ji je dodeljena pravna pomoč, ki jo financira država.

V drugih primerih lahko stranka v postopku sodišče zaprosi za popolno ali delno oprostitev plačila sodnih stroškov na podlagi svojega finančnega položaja in ob predložitvi ustreznih dokazil.

Sodišče ali sodnik preuči prošnjo in ob upoštevanju posameznikovega finančnega položaja odobri popolno ali delno oprostitev plačila sodnih stroškov v državni proračun.

Plačilo sodnih stroškov:

računi za plačilo državnih taks, upravnih taks in stroškov sodnega odločanja so na voljo na portalu v razdelku Državne takse in računi sodišča (*Valsts nodevas un tiesu konti*).

Povračilo sodnih stroškov:

- stranki, v prid katere je odločeno s sodbo, se prisodi povračilo vseh njenih sodnih stroškov s strani nasprotne stranke.
- Če je bilo tožbenemu zahtevku deloma ugodeno, se povračilo sodnih stroškov prisodi prosilcu sorazmerno z delom, v katerem je bilo tožbenemu zahtevku ugodeno, nasprotni stranki pa sorazmerno z delom, v katerem je bil tožbeni zahtevek zavržen.
- Če prosilec odstopi od tožbenega zahtevka, mora povrniti sodne stroške, ki so nastali nasprotni stranki. V tem primeru nasprotni stranki ni treba povrniti sodnih stroškov prosilca. Če pa prosilec odstopi od tožbe, ker je nasprotna stranka tožbene zahtevke prostovoljno izpolnila po njihovi vložitvi, sodišče na zahtevo prosilca nasprotni stranki naloži povrnitev sodnih stroškov, ki jih je plačal prosilec.
- Če je prosilec oproščen plačila sodnih stroškov, se nasprotni stranki naloži plačilo prosilčevih sodnih stroškov v državni proračun sorazmerno z delom tožbenega zahtevka, ki mu je bilo ugodeno.
- Če se tožbeni zahtevek zavrne, če se v zvezi z njim ne sprejmejo nadaljnji ukrepi ali če prosilec odstopi od tožbenega zahtevka, se prosilcu naloži plačilo sodnih stroškov, ki niso bili plačani vnaprej, v državni proračun. Če pa prosilec svojega tožbenega zahtevka ne uveljavlja, ker ga je nasprotna stranka prostovoljno izpolnila po vložitvi tožbenega zahtevka, se nasprotni stranki naloži plačilo sodnih stroškov v državni proračun.
- Če je bilo tožbenemu zahtevku deloma ugodeno, nasprotna stranka pa je oproščena plačila sodnih stroškov, mora stroške plačati prosilec, ki ni oproščen plačila sodnih stroškov, sorazmerno z višino tožbenega zahtevka, ki je bil zavržen.
- Če sta obe stranki oproščeni plačila sodnih stroškov, stroške krije država.
- Sodišče ali sodnik lahko plačilo sodnih stroškov odloži ali dovoli obročno plačilo, in sicer ob upoštevanju posameznikovega finančnega položaja.

Povračilo državne takse:

informacije o podlagi in postopku za povračilo državne takse so na voljo na portalu v razdelku Povračilo taks (*nodevu atmaksa*).

II. STROŠKI V ZVEZI S POSTOPKOM so:

- nagrade odvetnika,
- potni stroški v zvezi s sodnimi obravnavami,
- stroški v zvezi z zbiranjem dokazov,
- stroški pravne pomoči, ki jo financira država (velja za postopke, začete po 1. marcu 2016),
- stroški pomoči tolmača na sodni obravnavi.

Povračilo stroškov v zvezi s postopkom

- Stroški v zvezi s postopkom se povrnejo v zakonsko določenem znesku.
- Nasprotni stranki se naloži plačilo stroškov v zvezi s postopkom, ki so nastali prosilcu, če je bilo tožbenemu zahtevku prosilca ugodeno v celoti ali deloma, prosilec pa od tožbenih zahtevkov odstopi, ker jih je nasprotna stranka prostovoljno izpolnila po vložitvi tožbenega zahtevka.
- Če je tožbeni zahtevek zavržen, sodišče prosilcu naloži povrnitev stroškov nasprotne stranke v zvezi s postopkom.
- Če je stranka, odgovorna za plačilo stroškov pravne pomoči, ki jo financira država, oproščena plačila sodnih stroškov, stroške v zvezi z zagotavljanjem pravne pomoči, ki jo financira država, nosi država.

## 2 Kaj točno je pravna pomoč?

Pravna pomoč, ki jo financira država, je pomoč pri zunajsodnem ali sodnem reševanju pravne zadeve za obrambo kršenih ali prerekanih pravic osebe ali njenih zakonitih interesov v primerih, na načine in v obsegu, kot jih določa zakon o pravni pomoči, ki jo financira država (*Valsts nodrošinātās juridiskās palīdzības likums*).

Pravna pomoč, ki jo financira država, zajema pravno svetovanje, pripravo procesnih aktov in zastopanje na sodišču.

## 3 Kakšne so zahteve za dodelitev pravne pomoči?

Pravno pomoč, ki jo financira država, lahko prejmejo naslednje osebe:

1. oseba, ki ima status osebe z nizkimi dohodki ali osebe v stiski – ustrezna potrdila izdajo območne socialne službe;
2. oseba, ki se je nepričakovano znašla v takih okoliščinah in takem finančnem položaju, da ne more zagotoviti varstva svojih pravic (naravne nesreče, višja sila ali druge okoliščine, na katere oseba ne more vplivati) – predložiti mora ustrezne informacije in dokazila;
3. oseba, ki je popolnoma odvisna od države ali lokalnega organa – ustrezne informacije mora na zahtevo osebe ali sodne uprave (*Tiesu administrācija*) predložiti država ali organ lokalne uprave.

Pravna pomoč, ki jo delno financira država, pri čemer jo oseba doplača, in pomoč odvetnika pri posebnih vrstah civilnopravnih zadev (zadeve, v katerih se zahteva razveljavitev sklepa skupščine delničarjev, zadeve, ki se nanašajo na spore v okviru pogodbenega prava, če znesek tožbenega zahtevka presega 150 000 EUR, in zadeve, v katerih se obravnava varstvo poslovnih skrivnosti pred njihovo nezakonito pridobitvijo, uporabo ali razkritjem) se lahko dodelita osebam, ki izpolnjujejo naslednja merila:

1. njihov dohodek ne presega minimalne mesečne plače v Latviji;
2. zaradi svojega finančnega položaja so upravičene do pravne pomoči.

Žvižgači so upravičeni do pravne pomoči, ki jo financira država, ne glede na svoj finančni položaj.

Oseba, ki potrebuje pravno pomoč v čezmejnem sporu in katere običajno ali stalno prebivališče je v eni od držav članic EU, je glede na svoj finančni položaj in raven dohodka upravičena do pravne pomoči za sodno odločanje v sporu v Latviji, če na dan vložitve prošnje za pravno pomoč njen povprečni mesečni dohodek v preteklih treh mesecih ni presegal 50 % minimalne mesečne plače v Latviji, pri čemer morajo biti izpolnjeni še drugi veljavni regulativni pogoji.

## 4 Ali se lahko pravna pomoč dodeli v vseh sodnih postopkih?

Pravna pomoč, ki jo financira država, se dodeli za reševanje utemeljenih civilnopravnih sporov in civilnopravnih zadev na sodišču do začetka veljavnosti pravnomočne sodbe, razen na primer:

1. zadev, ki se nanašajo na tožbeni zahtevek, ki je neposredno povezan s trgovinsko ali poslovno dejavnostjo osebe ali samostojnimi poklicnimi dejavnostmi;
2. zadev, ki se nanašajo na carinske ali davčne zadeve;
3. zadev, ki se nanašajo na tožbeni zahtevek v zvezi z oskrunitvijo časti in dobrega imena;
4. zadev, ki se nanašajo odškodnino za duševne bolečine, razen zadev, pri katerih je zagotavljanje pravne pomoči povezano z uveljavljanjem odškodnine za duševne bolečine, ki so bile žrtvi povzročene zaradi kaznivega dejanja;

5. sporov, o katerih odloča arbitražno sodišče ali se o njih odloča z drugimi mehanizmi za alternativno reševanje sporov;
6. zadev, ki se nanašajo na tožbeni zahtevek v zvezi z luksuznimi predmeti ali luksuznimi storitvami;
7. stroškov pravne pomoči, ki so nesorazmerno visoki v primerjavi z višino tožbenega zahtevka.

## 5 Ali obstajajo posebni postopki za nujne primere?

Oseba mora pri sodni upravi vložiti izpolnjeno prošnjo za pravno pomoč (obrazec vloge), skupaj s kopijami dokazil o informacijah, vključenih v vlogo (dokumenti, ki dokazujejo upravičenost do pravne pomoči, ki jo financira država, in dokumenti, ki opisujejo naravo civilnopravnega spora ter s tem povezane postopke). Dokumente je treba pri sodni upravi vložiti osebno, po pošti ali po elektronski pošti [pasts@ta.gov.lv](mailto:pasts@ta.gov.lv) z uporabo elektronskega podpisa s časovnim žigom.

Sodna uprava bo vlogo preučila in odločila o dodelitvi pravne pomoči ali zavrnitvi prošnje v 21 dneh od prejema vloge ali v 14 dneh od prejema vloge, če se zadeva nanaša na otrokove pravice.

Če se zahtevajo dodatne informacije, se rok za odločitev odloži do prejema potrebnih informacij ali do izteka roka za njihovo predložitev.

Sodna uprava pri odločanju o dodelitvi pravne pomoči imenuje ponudnika pravne pomoči, s katerim ima sklenjeno pogodbo za zagotavljanje pravne pomoči.

V odločbi o zagotovitvi pravne pomoči so navedeni ponudnik pravne pomoči ter kraj in čas zagotavljanja pravne pomoči.

Prosilec je o odločitvi glede dodelitve pravne pomoči ali zavrnitvi prošnje pisno obveščen po pošti ali z elektronskim sporočilom, poslanim na naslov, naveden v vlogi; prosilec je lahko obveščen tudi osebno v pisarni sodne uprave.

Zoper odločbo sodne uprave se je mogoče pritožiti pri ministrstvu za pravosodje, zoper odločbo ministrstva za pravosodje pa se je mogoče pritožiti pri upravnem sodišču.

V zadevah, ki se nanašajo na zagotovitev pravne pomoči, ki jo delno financira država (tj. pomoč odvetnika v posebnih vrstah civilnopravnih postopkov), sodna uprava odloči v enem mesecu od datuma prejema vloge za pravno pomoč, pri čemer v odločbi navede obseg pravne pomoči in rok, do katerega je treba izvesti plačilo za pravno pomoč. Po prejemu plačila se v sedmih dneh pripravi pooblastilo ponudniku pravne pomoči za zagotovitev pravne pomoči, ki jo financira država. Če plačilo za zagotovitev pravne pomoči ni bilo prejeto, sodna uprava odloči o prenehanju zagotavljanja pravne pomoči.

Če oseba, katere običajno ali stalno prebivališče je v državi članici EU, zaprosi za pravno pomoč v čezmejnem sporu, o katerem se odloča v Latviji, sodna uprava prejme ustrezno vlogo v čezmejnem sporu, ki ji jo posreduje pristojni organ druge države članice EU ali zadevna oseba, in jo preučí v skladu s postopkom, določenim z zakonom o pravni pomoči, ki jo financira država. V zadevah, v katerih se o čezmejnem sporu odloča zunaj Latvije, oseba, katere običajno ali stalno prebivališče je v državi članici EU, vloží ustrezno vlogo pri sodni upravi (obrazec vloge je na voljo na spletišču [https://e-justice.europa.eu/topics/taking-legal-action/online-forms/legal-aid-forms\\_sl](https://e-justice.europa.eu/topics/taking-legal-action/online-forms/legal-aid-forms_sl)). V takih primerih sodna uprava v sedmih dneh od prejema vseh prevodov pošlje izpolnjen obrazec za prenos vloge za pravno pomoč in ustrezne dokumente pristojnemu organu ustrezne države članice EU.

## 6 Kje lahko dobim obrazec za vlogo za pravno pomoč?

Obrazec vloge za pravno pomoč, ki jo financira država, je na voljo:

1. na spletišču sodne uprave <https://www.jpa.gov.lv/> v razdelku Storitve (*Pakalpojumi*) (<http://jpa.gov.lv/valsts-nodrosinatass-juridiskas-palidzibas-veidlapas>);
2. v pisarni sodne uprave na naslovu Antonijas iela 6, Riga;
3. pri uradih lokalnih organov v latvijskih mestih in občinah, kjer ima oseba prijavljeno stalno prebivališče ali kjer zakonito prebiva.

Obrazec vloge za pravno pomoč v drugi državi članici Evropske unije (v čezmejnem sporu) je na voljo na evropskem portalu e-pravosodje v razdelku Spletni obrazci ([https://e-justice.europa.eu/topics/taking-legal-action/online-forms/legal-aid-forms\\_sl](https://e-justice.europa.eu/topics/taking-legal-action/online-forms/legal-aid-forms_sl)).

## 7 Katere dokumente je treba priložiti obrazcu za vlogo za pravno pomoč?

Obrazcu vloge za pravno pomoč, ki jo financira država, je treba priložiti naslednje dokumente:

1. kopijo dokumenta, ki dokazuje, da je oseba upravičena do pravne pomoči, na primer potrdilo, ki dokazuje, da ima posameznik status osebe v stiski ali osebe z nizkimi dohodki (ali drug dokument, ki dokazuje, da je oseba upravičena do pravne pomoči, ki jo financira država);
2. kopije dokumentov, ki opisujejo naravo spora, postopek v zadevi itd. (na primer sporazum, sodni poziv, odločba družinskega sodišča).

Informacije o pogojih in postopkih za zagotovitev pravne pomoči, ki jo financira država, v drugih vrstah zadev so na voljo na spletišču: <https://jpa.gov.lv/> (spletišče sodne uprave v latvijščini) ali <https://www.jpa.gov.lv/en> (spletišče sodne uprave v angleščini).

## 8 Kje lahko vložim vlogo za pravno pomoč?

Naslov sodne uprave: Antonijas iela 6, Rīga, LV-1010.

E-pošta: [pasts@ta.gov.lv](mailto:pasts@ta.gov.lv)

Brezplačna telefonska številka za informacije: +371 80001801 (za informacije o storitvah, ki jih zagotavlja sodna uprava, in izpolnjevanju obrazcev).

## 9 Kako izvem, ali sem upravičen do pravne pomoči?

Do pravne pomoči, ki jo financira država, so upravičene osebe s statusom osebe v stiski ali osebe z nizkimi dohodki, osebe, ki so popolnoma odvisne od države ali lokalne uprave, ali osebe, ki so se nepričakovano znašle v takih okoliščinah in takem finančnem položaju, da ne morejo zagotoviti varstva svojih pravic.

Pravna pomoč, ki jo financira država, se zagotavlja v zunajsodnih in sodnih civilnopravnih zadevah (vključno s čezmejnimi spori), v pritožbenih postopkih v upravnih zadevah, v katerih se obravnava zagotovitev azila, ali v pritožbah zoper odločbe v zvezi z izpodbijanimi odredbami o odstranitvi ali zoper odločbe v zvezi z izpodbijanimi odredbami o prisilnem izgonu.

## 10 Kaj moram storiti, če sem upravičen do pravne pomoči?

Oseba mora pri sodni upravi vložiti izpolnjeno prošnjo za pravno pomoč (obrazec vloge), skupaj s kopijami dokazil o informacijah, vključenih v vlogo (dokumenti, ki dokazujejo upravičenost do pravne pomoči, ki jo financira država, in dokumenti, ki opisujejo naravo civilnopravnega spora ter s tem povezane postopke). Dokumente je treba pri sodni upravi vložiti osebno, po pošti ali po elektronski pošti [pasts@ta.gov.lv](mailto:pasts@ta.gov.lv) z uporabo elektronskega podpisa s časovnim žigom.

Za dodelitev pravne pomoči, ki jo financira država, je treba sodni upravi predložiti naslednje dokumente:

1. izpolnjen **obrazec** vloge za pravno pomoč, ki jo financira država, skupaj s kopijo dokumenta, ki dokazuje upravičenost do pravne pomoči, na primer potrdila, ki dokazuje status osebe v stiski ali osebe z nizkimi dohodki;
2. kopije dokumentov, ki opisujejo naravo spora, postopek v zadevi itd.

## 11 Če sem upravičen do pravne pomoči, kdo mi izbere odvetnika?

Sodna uprava s ponudniki pravne pomoči sklene sporazume za zagotavljanje pravne pomoči. Ob odločitvi o dodelitvi pravne pomoči sodna uprava dodeli ponudnika pravne pomoči v konkretni zadevi.

## 12 Ali pravna pomoč krije vse stroške postopkov?

Posameznik mora sam kriti stroške postopka, razen če veljajo izjeme.

## 13 Če sem upravičen le do omejene pravne pomoči, kdo nosi preostale stroške?

Stroške, ki jih ne zajema pravna pomoč, mora kriti posameznik.

## 14 Ali zajema pravna pomoč tudi pravna sredstva?

Sodna uprava zagotavlja pravno pomoč, ki jo jamči država, v naslednjih primerih:

(1) v postopkih na ustavnem sodišču se pravna pomoč zagotovi vložniku ustavne pritožbe, v zvezi s katero je ustavno sodišče odločilo, da postopka ne bo začelo izključno zaradi neobstoja ali očitne nezadostnosti pravne podlage za ugoditev vlogi;

(2) v civilnopravnih zadevah (razen če se zadeva nanaša na carinske ali davčne zadeve, oskrnitev časti in dobrega imena, če je zadeva neposredno povezana s trgovinsko ali poslovno dejavnostjo osebe ali samostojnimi poklicnimi dejavnostmi itd.);

(3) v upravnih zadevah:

- v pritožbenih postopkih v zadevah, v katerih se obravnava zagotovitev azila;
- v pritožbah zoper odločbe v zvezi z izpodbijanimi odredbami o odstranitvi ali zoper odločbe v zvezi z izpodbijanimi odredbami o prisilnem izgonu;
- v pritožbah zoper odločbo družinskega sodišča v zvezi z varstvom pravic in pravnih interesov otroka;
- v upravnih zadevah, če je sodišče (sodnik) odločilo o zagotovitvi pravne pomoči, ki jo financira država, glede na zapletenost zadeve in finančne okoliščine fizične osebe.

Pravna pomoč, ki jo *delno* financira država, se lahko zagotovi za pomoč odvetnika v posebnih vrstah civilnopravnih zadev:

- v zadevah, v katerih se zahteva razveljavitev sklepa skupščine družbenikov ali delničarjev kapitalske družbe;
- v zadevah, ki se nanašajo na spore v okviru pogodbenega prava, če znesek tožbenega zahtevka presega 150 000 EUR;
- v zadevah, v katerih se obravnava varstvo poslovnih skrivnosti pred nezakonito pridobitvijo, uporabo ali razkritjem.

## 15 Ali se lahko pravna pomoč odvzame pred koncem sodnega postopka (ali celo prekliče, ko je postopek že zaključen)?

Če oseba ne potrebuje dodeljene pravne pomoči, lahko svojo vlogo za pravno pomoč umakne pred zaključkom postopka, o čemer ustrezno obvesti sodno upravo.

## 16 Ali lahko zavrnitev pravne pomoči izpodbijam?

Odločbo sodne uprave o dodelitvi ali zavrnitvi pravne pomoči je mogoče izpodbijati in se zoper njo pritožiti v skladu s postopkom, določenim v [zakonu o upravnem postopku](#) (*Administratīvā procesa likums*).

## 17 Ali vložitev vloge za pravno pomoč pretrga zastaranje?

Vložitev vloge za pravno pomoč ne pretrga zastaranja.

Strani v jezikih držav članic pripravljajo posamezne kontaktne točke pri Evropski pravosodni mreži, njihov prevod pa zagotavlja prevajalska služba Evropske komisije. Prevodi zato morda še ne vsebujejo kasnejših sprememb izvirnika, ki so jih vnesli nacionalni organi. Evropska pravosodna mreža v civilnih in gospodarskih zadevah ter Evropska komisija ne prevzemata nobene odgovornosti v zvezi z informacijami in podatki v tem dokumentu. Za pravila o avtorskih pravicah države članice, ki je odgovorna za to stran, glejte pravno obvestilo.